

intetsteds gjør det til Pligt for Nogen at vedligeholde Havstokken, vilde der i et Digerregister ikke kunne opføres nogen Vedligeholdelsespligtig, hvem Politimesteren i Medfør af Lovforslagets § 23 kunde give Tilhold i saa Henseende. Det turde ogsaa efter Forholdets Natur være tvivlsomt, om det maatte kunne billiges at etablere saadan Vedligeholdelsespligt eller for Havstokkene at oprette offentlige Digeinteressentfaber. Slige naturlige Bærn bør fredes, det vil sige, det bør være forbudt at øve Vold paa dem eller beskadige dem, og der bør være Nogen, der har at paase, at dette ikke sker, men videre skal man formentlig ikke gaa. I Overensstemmelse hermed tillader Udvalget sig at stille Forslag til Fædningss- og Tilsynsbestemmelser. I og for sig anse vi ikke saadanne Lovforskrifter for absolut fornødne, saasom det er erkjendt (Justitsministeriets Skrivelse 12te Januar 1861), at Politivirighederne maa anses befriede til at udstøde herhenhørende Forbud, og det ses ogsaa af Indenrigsministerens Beretning, at der paa Holland har været udstedt Forbud, men da det er blevet saa stærkt urgeret, at der er øvet Vold til Stede for Rysterne, have vi ikke villet undlade at bringe Lovforskrifter i Forslag og derunder tillige optaget en Bemyndigelse for Indenrigsministeren til at gribe ind med Forbud og Anordninger, der maatte anses fornødne.

Spørgsmålet angaar de **Diger, som nu findes opførte**, da skyldes de, som bekjendt, alle det private Initiativ. Udvalget tør haabe indrømmet, at det i sine indledende Bemærkninger har anført Tilstrækkeligt til at begrunde sin Anskuelse, at der faanes Anledning eller Opfordring til overalt i Riget at bringe dem ind under et vidtløftigt, byrdefuldt og bekosteligt Tilsyn og Beskyrelse. Hvilke Diger Enkeltmand eller Flere i Forening alt have anlagt, ville de neppe andlade i egen Interesse at vedligeholde. Der skjønnes ikke at være fyldestgjørende Grunde tilstede for, at det Offentlige nu skulde tage Initiativet til at undersøge, om ikke Andre end Anlæggerne nyde Beskyttelse af et Dige og søge saadanne Interesserede ved Landvæsenkommissionens Kjendelse tilpligtede at deltage i Vedligeholdelsen. Vi betvivle, at der udenfor visse Undtagelsestilfælde, til hvilke vi senere skulle komme, kan paavises Digeanlæg, for hvilke Forslagets Ordning af Interessentfaber kunde anses hensigtsmæssig. Og det er derfor en væsentlig Anke, at denne Ordning eller rettere den foreslaaede vidtløftige Fremgangsmaade (§§ 1 og 2, 3, 4, 8 og 10) ikke med Sikkerhed fører til det opstillede Maal. Forsaavidt Lovforlaget forudsetter, at der alt findes Vedligeholdelsespligtige for ethvert Dige, da gjælder det ogsaa her, ligesom for de naturlige Bærn, at en Vedligeholdelsespligt ikke har Hjemmel i den gjældende Lovgivning. I Genhold til Plakat af 6te Juni 1848 § 7 kan en Lodseier, paa hvis Grund an-

den Mand har opført et Dige, have overfor denne overtaget at holde det vedlige, men overfor det Offentlige har han ligesaa lidt som selve den, der paa egen eller anden Mands Grund har anlagt et Dige, nogen Forpligtelse til at bevare det. Sætter man sig paa Lovforslagets Standpunkt og hævder Nødvendigheden af, at det Offentlige sørger for Bevarelsen og Udviklingen af de alt anlagte Diger, maatte der altsaa først og fremmest stilles den Fordring til Forslaget, at det indførte en lovbestemt Vedligeholdelsespligt, thi uden den kan det Offentlige ikke komme videre. Det ses let, at en saadan Lovbestemmelse — om den end for de Tilfælde, at der søges dannet et offentligt Interessentfab, kan siges at være givet ved Udtrykkene i § 3, hvistilføje Digeinspektøren skal undersøge, hvilke Eiendomme der nyde Beskyttelse af et Dige, og derfor bør deltage i Digeværkernes Udvidelse, Forbedring og Vedligeholdelse — i alt Fald favnes for de private Diger, thi ved dem befaledede Tinglåsning optaar der ingen Vedligeholdelsespligt. Denne formentlige Mangel kunde imidlertid let afhjælpes ved en Bestemmelse i Lighed med Anordningen af 29de Juli 1846 § 17, og det vilde da være naaet saa vidt, at det Offentlige havde Middelet til at fikre Bevarelsen af de Diger, der nu findes her i Landet, i deres nuværende Stand. Men dermed er, dog viensynlig, naar man fremdeles vil holde sig paa Lovforslagets Standpunkt, ikke vundet Synderligt, thi det vil jo meget videre og gaar i Folge sine Motiver ud fra den Formening, at Digevesenet her i Landet staar paa et meget lavt Trin, og at det maa anses nødvendigt, at der snarest mulig søges tilvejebragt en bedre Tilstand. Det bestemmes til den Ende i § 10, at Digeinspektøren, saasnart et offentligt Digeinteressentfab er dannet, altsaa saasnart Fremgangsmaaden efter §§ 3 og 4, jfr. § 5, og §§ 7 og 8 er tilendebragt og har ført til Oprettelsen af et saadant, skal undersøge, om Digeværkerne i deres nuværende Form kunne antages at afgive „tilstrækkeligt“ Bærn mod Overfømmelser. Men hvor meget Bærerne derefter skulle forstærkes, afhænger af Landvæsenkommissionens Kjendelse, og det Samme gjælder, naar der senere bliver Spørgsmaal om deres Udvidelse eller Forbedring, jfr. § 10, 2det Stykke og § 27. Her staar altsaa det Offentlige overfor en blot Mulighed, og her kan der ikke hødes paa Usikkerheden, der ligger den i hele Anlægget af Lovforlaget, der med de enkelte Undtagelser i §§ 11 og 12 intetsteds byder, men overalt lader Skjønsmænd give Afgjørelsen i Mangel af frivillig Tilslutning fra deres Side, hvis Virksomhed og Bidrag Lovforlaget vil drage frem. Vi opfatte denne lidet begrænsede Retkurs til det saakaldte „Egnens Skjøn“ som en Vigen tilbage fra det, man egentlig har villet, og vi anse denne Middelet for uheldig. Paa Digevesenets Omraade maa Staten, det Offentlige, enten for-